

Kai Aulio

Ekoturismi ja eläinten hyvinvointi

Matkailua luonnonsuojelusta eläinrääkkäykseen

Kai Aulio

**EKOTURISMI
JA ELÄINTEN HYVINVOINTI**

Matkailua luonnonsuojelusta eläinrääkkäykseen

© 2018 Kai Aulio

Kannen valokuva: Kai Aulio (Sigiriya, Sri Lanka)

Kustantaja: BoDTM – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-0703-6

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe ... 13

1 JOHDANTO ... 15

Yli tuhat miljoonaa matkaa vuodessa ... 15

Luontomatkailu vahvassa nousussa ... 18

2 KESTÄVÄ MATKAILU ... 21

Kestävän matkailun monet kasvot ... 21

Onko kestävä matkailua olemassakaan? ... 22

2017 kestävän matkailun ja kehityksen vuosi ... 24

Ihmisen ja luonnon yhteys kunniaan ... 25

Kestävyys kolmessa ulottuvuudessa... 29

"Turismi ei lähelläkään kestävyyttä!" ... 30

Hello Kitty kestävän matkailun maskotiksi ... 33

Ekoturismissa luonto on osa kulttuuritarjontaa ... 33

Matkakohteiden on turvattava eläinoikeudet ... 35

Ekoturismi lisää väestön luontotietoisuutta ... 37

Kestävään luontomatkailuun oppimalla virheistä ... 38

Markkinoiden kasvuun varauduttava ... 39

3 ELÄINTEN OIKEUDET VS. ELÄINRÄÄKKÄYS ... 42

Turisti tahtoo nähdä villieläimiä – Tahtovatko eläimet
nähdä ihmisiä? ...42

Matkanjärjestäjät vaativat eläimille oikeuksia ... 44

Matkoja ei myydä, jos eläimiä ei kohdella asianmukaisesti ... 44

Turismielinkeinolle yhteiset eettiset normit ... 45

Matkailuelinkeino ja eläinsuojelu yhteisiin toimiin ... 48

Petran rauniolla kantajaeläimistäkin raunioita ... 49

Tieto eläinten oikeuksista saatava ruohonjuuritasolle ... 51

Balin paratiisisaarella eläimiä kohdellaan julmasti ... 53

Turistien palvelu voi olla eläinrääkkäystä ... 55

Selfie-kuvat eläinten kanssa usein eläinrääkkäystä ... 56

Kääpiökenguru ja kenguruselfie matkailun perustana ...	59
<i>Käsittämätöntä julmuutta kesyn eläimen räökkäyksessä ...</i>	60
Epäeettistä trofeemetsästystä kansallispuiston rajoilla ...	61
Karhujen tanssiesitykset saatiin loppumaan Nepalissa ...	63
Karhu jalkapallo-ottelun avaajana Venäjällä ...	64
Sea World reputti: Matkojen välitys uhkaa loppua ...	66
Porsaanreikiä eläinsuojeluedellytyksissä ...	67
Periaatteelliset rajoitukset riittämättömiä ...	69
Jättiläispandojen olot luonnossa heikentyvät ...	71
Narsismista tullut jokapäiväisen käyttäytymisen normi ...	73
Delfiiniupoikasten kuolemia selfiekuvien takia ...	74

4 LUONTOMATKAILUN MONET VETONAULAT ... 76

Vetonauloja voi olla jopa liian paljon ...	76
Odotukset eläinten näkemisestä tärkeitä ekoturistille ...	77
Mielikuvilla suuri vaikutus päätöksiin ...	78
Suuret nisäkkäät eivät aina tärkeintä Afrikan safareilla ...	79
<i>Maisemat ja erämaatunnelma tärkeämpiä kuin eläimet ...</i>	80
<i>Glamping – Glamour-Camping = ylellisyyttä ja luontoa ...</i>	81
Sarvikuonot palaavat Ruandaan ...	82
<i>Salametsästettyjen tilalle eläimiä Etelä-Afrikasta...</i>	82
Luodeista kiikareihin: Hotelleilta tarjous metsästäjille ...	84
Luontomatkailu voisi parantaa Venäjän maakuvaa ...	85
Karhu luontomatkan kohokohtana ...	86
Palaun saarivaltioon vain passiin leimatulla, luonnon kunnioitukseen sitouttavalla leimalla ...	87
Elokuvista ja seikkailupuistoista vaarallisia odotuksia ...	89
Elokuvaturismi voi pilata maisemat ...	90
Suosikkirantojen sulkemisella luonnolle toipumisaikaa ...	93

5 EKOTURISMIN RISTIRIIDAT ... 97

Luontomatkailuun eläinten, ei turistien ehdoilla ...	97
Ekoturismi etsii uusia, kestäviä kohteita ...	98
Ekoturismin ja luonnonsuojelun vaihtelevat tulokset ...	99
Ekoturismi lisää paikallisen väestön luontotietoisuutta...	101
Ekoturisteilla erilaisia motiiveja ja tarpeita ...	102

Ihmisen luontovaikutukset odottamattoman laajoja ...	104
Kielteiset vaikutukset ylliedustettuina tutkimuksessa ...	105
Turismin kasvu ylittää Gálapagossaarten kestokyvyn ...	106
Luonnonpuistoilla kansainvälistä yhteistyötä ...	111
Kestävä ekoturismi luonnonsuojelualueilla ...	112
Skotlanti panostaa metsien ennallistamiseen ...	114
<i>Luontomatkailusta tuloja satoja miljoonia vuodessa ...</i>	114
Tuulivoimaloiden maisemavaikutukset puhuttavat ...	115
“Viimeinen mahdollisuus” -turismi ...	116
Uuden-Kaledonian koralliriutat valmistautuvat turismiin ...	119
<i>Kalastus- ja turismirajoituksia ennen matkailijaryntäystä ...</i>	120
Ekoturistien retket tieteellisen tutkimuksen apuna ...	121
Tutkimusjulkaisut aarrekartta rikollisille ...	123
Luontoretkeilijä on ihan muuta kuin ”rinkkasatiainen” ...	125
Intia kehittää ekoturismia kaupungistuvalla väestöllä ...	127
<i>Ekoturismin vaikea löytää paikkaa hallinnossa ...</i>	128
Intian leijonat levittäytyvät – ja villi turismi rehoittaa ...	128

6 HÄIRINTÄ OLETETTUA YLEISEMPÄÄ ... 131

Linnut ovat herkkiä häiriöille ...	131
Lintujentarkkailu kehittyy paikallisen väestön tuella ...	132
Hiljaiset vaeltajatkin saattavat häiritä eläimiä ...	134
Ihminen ei ehkä häiritse, mutta toiminnot karkottavat ...	135
Ekoturistin toive: Mitä lähemmäs, sitä parempi ...	137
Turisti maksaa läheisyydestä, mutta kunnioittaa eläintä ...	139
Ihmisiin totunut eläin usein pedon saaliiksi... ..	140
Kalojen houkuttelu ruokkimalla valitettavan yleistä ...	142
Hiljaisuus uhattuna syrjäisimmilläkin suojelualueilla ...	143
Valosaaste häiritsee lintujen pesintää ...	146

7 DELFIINI- JA HAITURISMI ... 149

Delfiiniomatkat usein vahingollisia eläimille ...	149
Ruokkiminen lisää kohtalokkaiden törmäysten riskiä ...	150
Tarkkailuretket häiritsevät delfiinien lepoaikoja ...	151
Veneet uhkaavat Panaman eristäytyneitä delfiinejä ...	153
<i>Jopa sata turistivenettä päivässä ...</i>	153

Eläintä kunnioittavia delfiinikohtaamisia ... 155
Delfinaarioiden eläimille todellinen suojelualue merelle ... 156
Hait arvokkaampia elävinä kuin kuolleina ... 157
Vertailuilla ei ole yhteistä pohjaa ... 158
Yhteisiä sääntöjä tarvittaisiin ... 159
Suuretkin hait karttavat sukeltajaa ... 161
Sukeltajien kohtaaminen rasittaa haita ... 161
Tiikerihait tekevät pitkiä vaelluksia ... 163
Turistien neuvonta lisää eläinten kunnioitusta ... 164
Oslob, Filippiinit: Valashait kuin pullasorsia ... 165

8 VALASTURISMIN RISTIRIIDAT ... 169

Häirintä muuttaa valaiden pakokäyttäytymistä ... 169
Valassafarille myös suurkaupungin sydämessä ... 170
Valasturismi, kalankasvatus ja tuulivoimalat ... 171
Tarkkailuretket valvomattomia ja liian kansoitettuja ... 173

9 SUKELLUSTURISMIN ONGELMAT ... 175

Sukeltajan pidettävä riittävä etäisyys merieläimeen ... 175
Sukeltajat häiritsevät paitsi eläimiä myös toisiaan ... 176
Lyhytkin video-opastus vähentää vahinkoja ... 178
Matkalla tarjottu tieto opettaa eläinten biologiasta ... 178
Pehmeillä pohjilla piiloutuvien eläinten
valokuvaus ongelmallista ... 179

10 NORSUJEN HYVÄKSIKÄYTTÖ ... 181

Norsuratsastuksille vaaditaan täyskieltoa ... 181
Aasiassa norsujen kohtelu julmaa ... 182
Kolme neljästä ratsastusnorsusta kärsii ... 182
Uusi aikakausi alkamassa Thaimaan norsuille ... 185
Turisti haluaa nähdä norsun norsuna ... 185
Intiassa norsujen tuberkuloosi yleistä ... 186
Nepalissa vaaditaan ohjeita norsuratsastuksille ... 188

11 ARKTIS JA ANTARKTIS TURISTIKOhteina ... 190

Arktiset jäät lähtevät – turistikot tulevat ... 190

Laivaliikenne suurempi riski valaille kuin jääkarhulle ... 192

Järjestöiltä ohjeet arktisen turismin toimijoille ... 195

Jääkarhu raateli risteilyopasta Huippuvuorilla

ja joutui ammutuksi ... 196

Lisääntyvä turismi uhkaa Etelämantereen luontoa ... 198

Etelämantereen luonnon monimuotoisuus kärsinyt ... 199

Eläimillä ei vastustuskykyä muualla yleisiin tauteihin ... 201

Käänteiset zoonoosit riskinä myös apinoille ... 202

Kiinalaisille määräys: Älä leiki pingviinien kanssa ... 204

12 LUONNON TUNTEMUS VÄLTÄMÄTÖNTÄ ... 206

Luonnon rajat on tunnettava ... 206

Erämaatkaan eivät ole täysin koskemattomia ... 209

Luontomatkailun nimissä monenlaista toimintaa ... 210

Eläimet Lapin matkailun selkäranka ... 212

Luonnontieteellistä asiantuntemusta tarvitaan lisää ... 214

Kokonaisvaltaista tutkimusta kaivataan ... 216

Turistikot vaativat tietoa ja ekologisempaa tarjontaa ... 217

Luonnon tuntemusta ja kunnioitusta lisättävä ... 218

Turistikot ei osaa arvioida eläinten hyvinvointia ... 220

Tieto tärkeää vastuullisessa luontomatkailussa ... 224

Kunnioituksen ja tiedon puute yleistä ekoturismissa... 226

Luontosuhteessa sukupolvien välisiä eroja ... 230

13 TURISTEJA ON NEUVOTTAVA ... 232

Luontoa kunnioittava pääsee mukaan kokemuksiin ... 232

Neuvonta lisää kunnioitusta eläimiä kohtaan ... 234

Barbadoksella koulutusta siipisimpun pyyntiin ...235

Eläinten ohella myös turistikot syytä seurata ja valvoa ... 237

Opasteet tarpeen, vaikka "luonto puhuu puolestaan" ... 239

Luonnon tuntemus on kaiken a ja o ... 240

Luontomatkailun kehittäminen vaatii lisää tietoa ... 241

14 LUONNON TALOUS HYÖDYTTÄÄ MYÖS IHMISEN TALOUTTA... 245

Kansallispuistot tärkeitä luonnonsuojelulle ja taloudelle ... 245

Virkistyskäyttö edistää myös luonnonsuojelua ... 245

Turismitulot mahdollistavat suojelustatuksen ... 247

Ekoturismi menestyy myös talousmetsissä ... 248

Matkailuelinkeinon yhdistettävä voimansa... 249

Valtiollinen ohjelma toimii vain, jos sitä noudatetaan ... 250

Suomen kansallispuistoissa yli 3.1 miljoonaa kävijää
vuonna 2017 ... 251

Aktiivinen hoito luonnon säilymisen edellytys ... 253

Suuren valliriuhan kohtalolla globaali ulottuvuus... 254

Ekoturisminkin varauduttava ilmastonmuutokseen ... 256

15 PAIKALLISVÄESTÖN ETU TURVAA ELÄIMIÄ ... 259

Paikallista väestöä on tuettava suojelualueilla ... 259

Paikallisväestöllä paras asiantuntemus ja kokemus ... 260

Suosittu turistikohde voi olla paikallisille vahingollinen ... 261

Valtioiden panostus eläinten suojeluun vaihtelevaa ... 262

Parhaat toimijat Afrikassa ... 263

Tansaniassa sekä luonnonsuojelu että kylät hyötyvät ... 265

Päätosvalta keskushallinnolta kyläyhteisöille... 266

Uusi elinkeino voi aiheuttaa kateutta väestössä ... 267

Ekoturismi riistää paikallisväestöä Tansaniassa ... 268

Maasai-heimojen oikeudet ulkomaisille yrityksille ... 268

16 EKOTURISMIN RAHALLISET ARVOT ... 271

Paikallisille maksu turistien näkemistä villieläimistä ... 271

Suojelualueet taloudellisestikin hyvin tuottoisia ... 273

Luonnon ihailu tuottavaa myös USA:ssa ... 275

Kala on arvokkain sukelluskohteena ... 276

Ekoturismin taloushyödyt valuvat ulkopuolisille ... 277

Ilves 1000 kertaa arvokkaampi vapaana kuin tapettuna ... 278

Seychellit vaurastuu merta suojelemalla ... 279

Talousmetsäkin sopii luontomatkailuun ... 281

Järjestäytynyt luontomatkailu valtion metsissä vaatii lupia ... 281

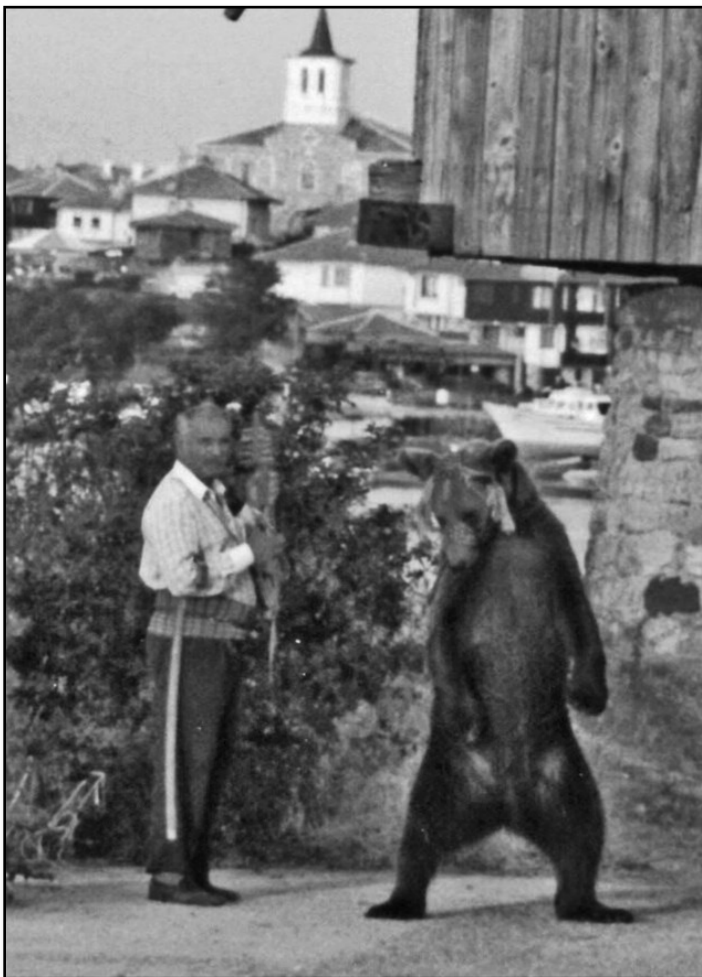
Ruotsin matkailualalta vetoomus metsien suojeluun ...	283
Suomen metsille ja luontomatkailulle reilu lisärahoitus ..	284
Maisemia ja monimuotoisuutta arvostetaan eniten ...	285
<i>Turistit valmiita maksamaan lisähintaa luonnon puolesta ...</i>	<i>285</i>

17 TURVALLISUUSRISKIT .. 287

Kuolonuhreja molemmilla puolilla ...	287
Kolmården tappaa puiston kaikki neljä sutta ...	288
<i>Pedot surmasivat hoitajan vuonna 2012 ...</i>	<i>288</i>
Leijona karkasi antilooppijahtiin – tappoi vierailijan ...	289
Kokenutkin hoitaja on vaarassa leijona-aitauksessa ...	291
<i>"Voiko leijonaa syyttää siitä, että se on leijona?" ...</i>	<i>292</i>
Järjestöiltä avoin kirje matkailuministerille ...	292
Virtahepo – Maailman vaarallisin maanisäkäs ...	294
Yhtenäiset ohjeet ihmisten ja eläinten suojaksi ...	295
Leijonat jahtasivat turistien autoa Englannissa ...	296
Gorillaretket Kongossa erittäin vaarallisia ...	297
<i>Kansallispuisto aseistettujen rosvojoukkojen piilopaikka ...</i>	<i>297</i>
Huono kohtelu muutti miekkavalaan tappajaksi ...	299
Poikasten kuolemia itsekkäiden selfiekuvia takia ...	301
Vastuuttomat turistit tappaneet Bahaman uivia possuja ...	302
Eläinten ihailu voi olla hengenvaarallista ...	304
Rauhallistakaan eläintä ei kannata koskettaa ...	305

18 RIKOLLISUUS VAKAVA UHKA ... 307

Eläinten salakuljetus rikos luonnolle ja ihmisille...	307
Rikolliset uhkaavat Maailmanperintöä ...	308
Salametsästyksestä korvaamattomia tappioita...	310

Näky, jollaista tiedostavan ekoturistin ei pitäisi kohdata. Vangittu ja alistettu karhu tanssii turisteille. Nessebar, Bulgaria. Kuva: Kai Aulio.

Esipuhe

Matkailu on suosionsa sekä yhteiskunnallisen että taloudellisen merkityksensä ansiosta noussut yhdeksi maailman tärkeimmistä elinkeinoista. Maailmassa tehdään vuosittain yli 1.3 miljardia – eli runsaat 1 300 000 000 – matkaa, joista enemmän kuin joka toinen on vapaa-ajan matkailua. Turismin nopeimmin kasvaneita muotoja on luontomatkailu, jonka käsitteen alla harjoitetaan toimintoja reppumatkailijan erävaelluksista moottoroituihin savannisafareihin sekä sukellusretkiin tai eläintarhakäynteihin.

Aidointa – ja monen mielestä ainoa oikea – luontokokemusta edustaa *ekoturismi*, jonka tärkeänä perustana pidetään osallistujien kokemusten lisäksi toiminnan taloudellisen panoksen mahdollistavaa luonnon suojelua. Oikein toteutettu ekoturismi kunnioittaa luonnon hyvinvointia, josta konkreettisena osoituksena on eläinten hyvinvointi. Ihannetapauksissa ekoturismi hyödyntää sekä matkailijoiden toiveita ja tarpeita, luonnonsuojelua että paikallisen väestön toimeentulon mahdollisuuksia.

Markkinoinnissa ihannetilanne saadaan kuulostamaan *win-win* -tilanteelta, jossa kaikki osapuolet voittavat. Mutta valitettavasti matkailun volyymien huima kasvu on aiheuttanut myös ongelmia kuten luonnon kulumista ja roskaantumista sekä luonnonvarojen riistoa. Riistoon kuuluu ikävä kyllä myös eläinten hyvinvoinnin laiminlyönti, hälyttävän usein jopa suoranainen eläinräökkäys.

Kestävän, kaikkia osapuolia hyödyttävän ja mahdollisimman vähän haittoja aiheuttavan matkailun merkitystä ja toteutusmahdollisuuksia korostettiin maailmanlaajuisesti, kun YK:n yleiskokous julisti vuoden 2017 *Kestävän matkailun ja kehityksen teemavuodeksi*.

Käsillä oleva kirja esittelee teemavuoden ja sitä edeltäneen ja seuranneen ajan kuluessa julkaistuja havaintoja, seurantatietoja ja tutkimuksia kestävän matkailun, ekoturismin sekä matkailuun liittyvien eläin-kohtaamisten eri näkökohdista. Aineistossa on viranomaisraportteja, matkailualan kirjallisuudessa julkaisuja artikkeleita, luonnon-tieteiden ja luonnonsuojelun erikoislehdissä julkaistuja tutkimuksia sekä matkailuun keskittyvien internetsivustojen ja tiedotusvälineiden ajankohtaisaineistoa.

Kirjan kappaleet ovat joko yhden tutkimusartikkelin tai uutisen esittelyjä tai samaa aihetta käsittelevien tietojen kokoelmia. Kirjaan koottujen tietojen lähdeviitteissä on esitetty lähteiden doi-tunnus (*Digital Object Identifier*), jonka avulla aineisto on vapaasti saatavilla. Monen lähteen, etenkin tieteellisissä julkaisusarjoissa ilmestyneiden tutkimuksien kohdalla doi-tunnuksella pääsee lukemaan vähintään julkaisun tiivistelmän, usein koko artikkelin.

Kirjassa esiteltyt tapaukset ovat aiheidensa uusinta ajankohtaistietoa, eivät välttämättä aihepiirin tärkeintä sisältöä. Matkailun, luonnonsuojelun ja eläinten hyvinvoinnin asemaa kokonaisuuksina on käsitelty kattavasti monissa teoksissa.

Matkailun taloudellista merkitystä käsittelevissä artikkeleissa ja uutisissa rahalliset arvot esitetään enimmäkseen Yhdysvaltain dollareissa. Kirjan kirjoitusvaiheessa dollarin ja euron kurssit olivat lähes samanarvoiset, joten valuuttoja ei ole kaikissa esimerkeissä muunnettu kotoisiksi euroiksemme.

JOHDANTO

Yli tuhat miljoonaa matkaa vuodessa

Matkailu on yksi harvoista elämän aloista, jotka ovat kukoistaneet myös maailmanlaajuisten talouden ja poliittisten matalasuhdanteiden ja lama-kausien – ja näiden seurauksena myös ”henkisen laman” – aikana. Turismin suosion ja elinkeinon taloudellisen merkityksen jatkuva kasvu osoittavat toiveikkuutta ja luottamusta parempaan tulevaisuuteen. Hyvin myönteisiä ajatuksia on esitetty vapaa-ajan matkailun viime vuosien kehityksestä, ja ainakin tilastoluvut osoittavat suuntauksen jatkuvan vast’edeskin.

Kansainvälisen matkailuelinkeinon arvovaltaisina organisaatio, YK:n Maailman matkailujärjestö (*The United Nations World Tourism Organization*; UNWTO) toteaa kansainvälisen turismin kasvaneen vakaasti ja nopeammin kuin globaali talous keskimäärin jo kahdeksan viime vuoden aikana.

UNWTO:n tilaston mukaan vuoden 2017 aikana tehtiin yli 1.3 miljardia (1 326 000 000) matkaa, mikä on noin 86 miljoonaa matkaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Matkailijoiden määrän kasvu vuoteen 2016 verrattuna oli seitsemän prosenttia. Kasvu oli nopeampaa kuin kertaakaan vuoden 2009 jälkeen. Ja järjestö ennustaa kansainvälisen matkailun kasvavan jatkossakin noin neljän prosentin vuosi-vauhdilla. Matkustamiseen ja turismiin liittyvän elinkeinotoiminnan

taloudellinen arvo nousi vuonna 2017 kaikkiaan 8.3 triljoonaan dollariin, mikä vastaa 10.4 prosenttia maailman yhteisestä bruttokansantuotteesta.

Alalla työskenteli 313 miljoonaa ihmistä, eli joka kymmenes työpaikka liittyy matkustamiseen ja turismiin. Vuoden 2017 aikana matkailuun liittyviin toimintoihin syntyi 7 miljoonaa uutta työpaikkaa, mikä on noin 20 prosenttia kaikista maailmalla luoduista työpaikoista. Kansainvälisen turismin rahavirroista hyötyvät sekä kehittyneet että kehittyvät maat. Suurimmat rahavirrat päätyvät Eurooppaan, mutta turismin osuus on ratkaisevaa monen köyhän, kehittyvän maan taloudelle.

Kaiken matkustamisen ja siten myös turismin kasvun uskotaan jatkuvan, vaikka talouden kasvu hidastuisi ja poliittisin perustein asetetut rajoitukset – kuten Yhdysvaltain asettamat maahantulokiellot tai eri maiden kiristyvät viisumikäytännöt – tai öljyn hinnan nousu kehitystä ehkä hidastavatkin. *World Travel & Tourism Council* (WTTC) -järjestön ja *Oxford Economics* -yrityksen julkaiseman yhteenvedon mukaan vuonna 2017 matkailusektorin taloudellinen kasvu nousi 4.6 prosenttia verrattuna edellisvuoteen.

WTTC-katsaus ennustaa, että vuonna 2018 matkustamisen ja matkailun kasvu nousee 4.0 prosenttiin. Turismin osuus matkustamisen maailmanlaajuisessa taloudessa on hallitseva. WTTC-raportin mukaan turismin osuus matkustamisen taloudellisesta merkityksestä oli 77 prosenttia ja liikematkustamisen osuus vastaavasti 23 prosenttia.

Suomen matkailussa vuosi 2017 oli poikkeuksellisen menestyksenkäs, sillä matkailijamäärien kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 14 prosenttia.

Kansainvälisen matkustamisen kulmakivenä on vapaa-ajan matkailu. UNWTO:n vuositilaston mukaan loma-, virkistys- ja muuhun

EKOTURISMI JA ELÄINTEN HYVINVOINTI esittelee YK:n julistaman Kestävän matkailun ja kehityksen vuoden (2017) hengessä viime aikojen tieteellisessä kirjallisuudessa, viranomais- ja asiantuntijaraporteissa sekä uutistapauksissa julkaistuja tietoja luontoa kunnioittavan matkailun ja erityisesti matkailuun liittyvien eläinkohtaamisten vaikutuksia niin turisteille kuin eläimillekin.

Luontomatkailun ja sen tiukimmin rajatun muodon ekoturismin nimissä harjoitetaan mitä moninaisimpia toimintoja, joista hälyttävän suuri osa loukkaa eläinten oikeuksia. Esimerkiksi suositut ja harmittomina pidettävät norsuratsastukset, delfiniuinnit ja haisukellukset aiheuttavat kohde-eläimille häiriöitä. Villitykseksi noussut selfie-kuvien ottaminen eläinten kanssa on valitettavan usein eläinräökkäystä, joka voi pahimmillaan tappaa luontokappaleen.

Kestävän luontomatkailun onnistumisen ydin on matkanjärjestäjien, oppaiden ja turistien luontotietoisuuden ja vastuullisuuden lisääminen. Opastus ja neuvonta ovat onneksi lisääntyneet, ja tätä nykyä tunnetaan paljon myönteisiä esimerkkejä luontoa kunnioittavasta ja samalla myös luonnonsuojelua ja paikallista väestöä hyödyttävästä ekoturismista

